

Lyhyesti

TALOUSPOLITIIKAN TAUSTAVAIKUTTAJIA

Ekonomistikunnan osallistuminen laajamittaisesti talouspolitiikan valmisteluun on ollut Suomessa varsin tuore ilmiö ja ilmeisesti pitkälti taloudessa tapahtuneiden suurten muutosten seurauksena. Pääomanliikkeiden vapauttaminen, EU- ja EMU-jäsenyydet, vuosikymmenen alun lama ja korkea työttömyys ovat kaikki lisänneet sekä ekonomistikunnan omaa aktiivisuutta julkisuudessa että myös ekonomistien käyttöä asiantuntijoina. Omia ryhmiään ovat koonneet niin pääministeri, presidentti, Suomen Pankki, valtiovarainministeriö kuin talousneuvostokin. Osa ryhmistä on pysyviä keskustelufoorumeja, osa tilapäisiä »yhden asian selvitysryhmiä».

Talousneuvosto

Talousneuvosto on toiminut jo vuodesta 1966 hallituksen ja keskeisten etujärjestöjen välisenä yhteistyöelimenä. Sen virallisena tavoitteena on »vahvistaa ja syventää talouspoliittisia päätöksiä edeltävää laaja-alaista, analyyttistä, vaihtoehtoja esittävää sekä johtopäätösten muodostamista tukevaa keskustelua talouden kasvu-, tasapaino ja rakennekysymyksistä». Käytännössä se keskustelee kuukausittain ajankohtaisista talousasioista.

Neuvoston »suuruuden aika» oli 1966–1972; Liinamaa I ja II-sopimukset sekä EEC-sopimuksen laskelmat valmisteltiin talousneuvostossa. Talousneuvoston sihteeristönä toimi 1970- ja 1980-luvuilla Taloudellinen suunnittelukeskus ja 1990-luvulla pitkään Valtion taloudellinen tutkimuskeskus. Vuonna 1996 perustettiin valtioneuvoston kanslian yhteyteen eril-

linen pieni sihteeristö, jota vetää pääsihteeri Seppo *Leppänen*.

Talousneuvoston kokoonpano muuttuu hallitustilanteiden mukaan. Tällä hetkellä puheenjohtajana toimii pääministeri Paavo *Lipponen* ja varapuheenjohtajana valtiovarainministeri Sulli *Niinistö*. Jäseniä ovat ministerit Jan-Erik *Enestam*, Pekka *Haavisto*, Olli-Pekka *Heinonen*, Liisa *Jaakonsaari*, Suvi-Anne *Siimes* ja Jouko *Skinnari*, Suomen Pankin pääjohtaja Matti *Vanhala* sekä etujärjestöjen edustajat Jussi-Pekka *Alanen* (Kuntaliitto), Risto *Heikkilä* (Suomen Yrittäjät), Esa *Härmälä* (MTK), Lauri *Ihalainen* (SAK), Kari *Jalas* (Keskuskauppa-kamari), Johannes *Koroma* (TT), Jarmo *Pellikka* (PT), Esa *Swanljung* (STTK) ja Mikko *Vii-tasalo* (Akava). Asiantuntijoina toimivat kauppa- ja teollisuusministeri Antti *Kalliomäki*, valtios sihteeri Rauno *Saari* (VNK) ja alivaltiosih-teeri Johnny *Åkerholm* (VM).

Tuposeto

Toinen perinteikäs asiantuntijaryhmä on vuodesta 1972 toiminut *tulopoliittinen selvitystou-mikunta*. Sen asettaa valtioneuvoston kanslia yleensä kahdeksi vuodeksi kerrallaan. Toimikunnassa ovat edustettuina työmarkkinoiden keskusjärjestöt sekä keskeiset elinkeinoelämän järjestöt. Puheenjohtajisto ja sihteeristö ovat perinteisesti olleet valtiovarainministeriöstä. Kesäkuusta 1998 vuoden 2000 puoliväliin toimivassa tuposetossa on puheenjohtajana ylijohtaja Martti *Hetemäki* (VM), varapuheenjohtajana finanssineuvos Eero *Kallio* (VM) sekä jäsenenä

Pertti *Parmanne* (SAK), Ismo *Luumula* (SAK), Helena *Pentti* (SAK), Pekka *Immeli* (Akava), Pirjo *Harjunen* (STTK), Matti *Koivisto* (STTK), Jussi *Mustonen* (TT), Erkki *Hellsten* (TT), Harri *Koulumies* (Palvelutyönantajat), Irja *Kunelius* (Valtion työmarkkinalaitos) ja Margareta *Heiskanen* (Kunnallinen työmarkkinalaitos). Pysyvinä asiantuntijoina toimivat Seppo *Aaltonen* (MTK), Risto *Suominen* (Suomen Yrittäjät) sekä Jarmo *Hyrkkö* (Tilastokeskus).

Tuposeton tehtävänä on laatia taloudellisia selvityksiä ja laskelmia tulopoliittisia neuvotte-luja ja päätöksentekoa varten. Se tarkastelee erityisesti hintojen sekä palkkojen ja muiden ansiotulojen kehitystä, verotuksen ja tulonsiirtojen vaikutuksia palkansaajien verotukseen ja tulokehitykseen, kilpailukyvyn muutoksia sekä yleisemminkin kotimaista ja ulkomaista talouskehitystä. Tuposeto seuraa työmarkkinaratkaisujen toteutumista ja antaa lausuntoja tulopoliitiikan kannalta keskeisissä kysymyksissä. Se laatii tarvittaessa vaihtoehtolaskelmia erilaisten tulo- ja talouspoliittisten toimien vaikutuksista taloudelliseen kehitykseen. Tällä hetkellä ajankohtainen aihe on se, mitä vaatimuksia euroalueen toteutuminen asettaa palkanmuodostukselle ja sopimustoiminnalle. Erityisesti pohditaan, miten palkanmuodostusta ja sopimustoimintaa tulisi kehittää, jotta talousvaihteluiden häiriövaikutuksia voitaisiin lieventää ja työllisyyttä parantaa.

VM:n taloustieteellinen neuvosto

Valtiovarainministeriön yhteydessä on toiminut vuoden 1998 alusta oma *taloustieteellinen neuvosto*, joka käy talouspoliittista keskustelua. Neuvoston puheenjohtajana on valtiosihteeri Raimo *Sailas* (VM), varapuheenjohtajana alivaltiosihteeri Johnny *Åkerholm* (VM) sekä jäsenenä professorit Tom *Berglund* (SHH), Pertti

Haaparanta (HKKK), Seppo *Honkapohja* (HY), Erkki *Koskela* (HY) sekä Antti *Paasio* (TKKK). Myös valtiovarainministereillä on mahdollisuus osallistua neuvoston kokouksiin. Neuvosto laatii myös kirjallisia selvityksiä ajankohtaisista talouskysymyksistä. Ensimmäinen raportti valmistuu kuluvan vuoden loppuun mennessä. Siinä selvitetään verotuksen vaikutuksia työllisyyteen ja palkanmuodostukseen. Ryhmässä on myös keskusteltu työmarkkinoista sekä mm. Aasian ja Etelä-Amerikan talouskriisien vaikutuksista Suomen talouspolitiikkaan. Sen asiantuntemusta hyödynnetään myös valtiovarainministeriön keskipitkän ajan toimintasuunnitelman arvioinnissa sekä jatkossa uuden hallitusohjelman laadinnassa.

Presidentin keskusteluryhmä

Toimiessaan tasavallan presidenttinä Mauno *Koivisto* kokosi ympärilleen joukon ekonomisteja keskustelemaan säännöllisin väliajoin talouspolitiikasta. Ryhmän koordinaattorina toimi Markku *Punttila*. Sitten presidentti Martti *Ahtisaari* on jatkanut perinnettä. Nykyisin ryhmään kuuluvat tutkimuslaitosten johtajat Jukka *Pekkarinen* (PT), Pentti *Vartia* (ETLA), Vesa *Vihriälä* (PTT) sekä ylijohtaja Martti *Hetemäki* (VM), osastopäällikkö Antti *Suvanto* (SP) ja professori Seppo *Honkapohja* (HY).

Tilapäisiä työryhmiä

Näiden jatkuvasti toimivien ryhmien lisäksi on suomalaisessa hallinnossa käytetty paljon myös tilapäisiä työryhmiä, joiden tehtävänä on ollut selvittää määrääjassa jotain tiettyä teemaa. Ensimmäinen varsinainen »professorityöryhmä» oli vuonna 1987 valtiovarainministeriön nimitämä *verouudistusehdotusten arviointitoimikunta*. Puheenjohtajana oli aluksi Erkki *Koskela*,

jonka erottua uudeksi puheenjohtajaksi nimitettiin Sixten Korkman. Muita jäseniä olivat finanssineuvos Lasse Aarnio, kauppat. tohtori Timo Airaksinen, valtiot. tohtori Reino Hjerpe, Ph.D. Mikael Ingberg, valtiot. tohtori Jukka Pekkarinen, vs. professori Marianne Stenius ja valtiot. tohtori Matti Tuomala. Toimikunta työskenteli syksyyn 1988 asti ja antoi valtiovarainministeriölle useita lausuntoja kokonaisveurouudistukseen liittyvistä uudistusehdotuksista.

Vuonna 1992 toimi Sixten Korkmanin johdolla *talouspolitiikan asiantuntijaryhmä*, johon kuuluivat professorit Erkki Koskela (HY), Seppo Honkapohja (HY), Bengt Holmström ja Antti Tanskanen sekä tutkimuslaitosten edustajat Tuire Santamäki-Vuori (PT, silloinen TTT), Pentti Vartia (ETLA), Pertti Kukkonen (PTT) ja Suomen Pankista Kari Puumanen. Ryhmän tuloksiin tyytymättömät professorit perustivat vielä samana vuonna oman ryhmänsä pohtimaan erityisesti *valuuttapolitiikkaa*. Siihen osallistuivat Pertti Haaparanta, Bengt Holmström, Seppo Honkapohja, Erkki Koskela ja Jouko Paunio.

Tasavallan Presidentin työllisyysryhmä koottiin syksyllä 1994. Siihen kuuluivat pääjohtaja Jorma Ollila (Nokia), toimitusjohtaja Matti Pekkanen, johtaja Jukka Pekkarinen (PT), puheenjohtaja Maj-Lis Remahl (Liikeliiitto), kansliapäällikkö Pertti Sorsa (TM) ja pääjohtaja Antti Tanskanen (Suomen Akatemia).

Pääministerin EMU-työryhmä perustettiin vuonna 1996 välittömästi sen jälkeen, kun Ruotsissa oli julkaistu Calmforsin EMU-ryhmän raportti. Suomalaista ryhmää johti Jukka Pekkarinen (PT) ja sen jäseninä olivat Esko Antola (TuY), Erkki Koskela (HY), Seppo Honkapohja (HY), Pertti Haaparanta (HKKK), Matti Virén (Turun yliop.), Heikki Loikkanen (VATT), Marianne Stenius (SHH) ja Raija Julkunen (JyY).

Talousneuvoston alaisuudessa toimi jo 1970-luvulla useita työryhmiä ja raporttien teettäminen olikin sen keskeisin toimintamuoto. Työryhmiin osallistui lähinnä työmarkkinajärjestöjen ekonomisteja. Tällä vuosikymmenellä talousneuvoston toimesta on laadittu jälleen lukuisia kansantalouden tasapainoa selvittäviä raportteja. Työryhmätyöskentelyyn ovat tulleet näkyvästi mukaan myös tutkimuslaitosten ja yliopistojen ekonomistit. Tuorein talousneuvoston tilaama asiantuntijaraportti tarkastelee Suomen julkisen sektorin muospaineita ja uudistusvaihtoehtoja. Aihetta selvitti reilun puolen vuoden ajan työryhmä, jonka puheenjohtajana toimi Seppo Leppänen (VNK) sekä jäseninä Max Arhippainen (PTT), Anne Brunila (SP), Seija Ilmakunnas (PT), Raija Julkunen (JyY), Jaakko Kiander (VATT), Arto Laitinen (Suomen Kuntaliitto), Jukka Lassila (ETLA), Hannu Uusitalo (STAKES) ja Timo Viherkenttä (VM,BO) sekä pysyvänä asiantuntijana Antti Romppanen (VATT).

EKONOMISTEJA KIRKON SIOITUSEETTISINÄ ASIAANTUNTIJOINA

Suomen evankelisluterilainen kirkko perusti viime huhtikuussa työryhmän valmistelemaan asiakirjaa talouden eettisistä kysymyksistä. Ryhmässä keskustellaan erityisesti sekä kirkon omasta

että koko yhteiskunnan sijoitustoiminnasta. Ryhmän perustamisen taustalla on viime kevätalvela julkisuudessa käyty kriittinen keskustelu siitä, miten kirkko sijoittaa varansa. Kirkolla on ollut

sijoituksia UPM-Kymmenessä, ja noihin aikoihin esiin nousivat Indonesian tapahtumat ja UPM-Kymmenen yhteydet maahan.

Asiantuntijaryhmään kuuluvat kirkon edustajien lisäksi mm. professori Pertti *Haaparanta*, pankinjohtaja Maarit *Näkyvä*, TT:n varapj. Jalo

Paananen ja kansanedustaja Osmo *Soininvaara*. Keväällä 1999 valmistuvan asiakirjan kirjoittajiksi on valittu sekä teologi (Kimmo *Kääriäinen* Kirkon tutkimuskeskuksesta) että ekonomisti (Tuomo *Takala* Jyväskylän yliopiston taloustieteen laitokselta).

H.W. SINN PITÄÄ YRJÖ JAHNSSON -LUENNOT TAMMIKUUSSA

Järjestyksessään viidennettoista Yrjö Jahnsson -luennot pitää Münchenin yliopiston Center for Economic Studies -laitoksen johtaja, professori Hans-Werner *Sinn*. Hänen aiheenaan on *Europe in Systems Competition*. Luennot pidetään aiempaan tapaan kolmessa kahden tunnin jaksossa 20.–22. tammikuuta 1999 Helsingissä.

Sinnan päätutkimusaloja ovat transitiotaloudet, public finance, vakuutus- ja allokaatioteoria. Hän on myös yksi Economic Policy -lehden kolmesta senioritoimittajasta.

Edelliset luennot piti Paul *Krugman* elokuus-

sa 1996 ja sitä edelliset Bengt *Holmström* joulukuussa 1992. Vuonna 1963 *Kenneth Arrow*'n luennoilla käynnistyneen sarjan 14 aiemmasta luennoitsijasta kuusi on sittemmin palkittu myös taloustieteen Nobelilla, viimeksi *Amartya Sen*.

Pitkään jatkunut hiljaiselo luentojen julkaisemisessa katkesi elokuussa, jolloin ilmestyi *Anthony Atkinsonin* kirja »Poverty in Europe». Myös toistaiseksi julkaisemattomien *Holmströmin* ja *Krugmanin* luentojen ilmestymistä voitaneen odottaa lähiaikoina.

EMU-LUENTOSARJA HELSINGIN YLIOPISTOLLA

Helsingin yliopiston kansantaloustieteen laitos järjestää luentosarjan Euroopan rahaliiton periaatteista ja keskeisistä rahapolitiikan toimintatavoista. Kurssi on tarkoitettu paitsi opiskelijoille, myös muille kiinnostuneille ekonomisteille.

European Monetary Union – Principles and the Function of Monetary Policy

1. General Introduction

aika: To 14.1.1999 klo 16–18

luennoitsija: prof. Seppo Honkapohja tai prof. Erkki Koskela

paikka: Yliopiston päärakennus, sali 13

2a. ECB and ESCB: An Overview of Organisation and Functions

aika: Pe 15.1.1999 klo 10–12

luennoitsija: yksikönpäällikkö Kjell-Peter Söderlund

paikka: Yliopiston päärakennus, sali 13

2b. Monetary Policy Strategy and Instruments of the ECB

aika: Pe 15.1.1999 klo 14–16

luennoitsija: osastopäällikkö Pentti Pikkarainen

paikka: Yliopiston päärakennus, sali 13.

3. Relations of Fiscal and Monetary Policy in EMU

aika: Ma 18.1.1999 klo 18–20
luennoitsija: prof. Charles Wyplosz
paikka: Porthania, sali III

4. Payments System and Clearing in ESCB – Changes in Financial Markets

aika: Ke 27.1.1999 klo 16–18
luennoitsija: johtokunnan neuvonantaja Ralf Pauli
paikka: Porthania, sali IV

5. The Transmission Mechanism of Monetary Policy in EMU: the Macro Evidence

aika: To 4.2.1999 klo 16–18
luennoitsija: prof. Francesco Giavazzi
paikka: Porthania, sali III

6. Evaluating the Monetary Policy of ECB

aika: To 18.2.1999 klo 16–18
luennoitsija: prof. Jürgen von Hagen
paikka: Porthania, sali III

7. Monetary Policy and Ins and Outs

aika: Ma 8.3.1999 klo 16–18
luennoitsija: prof. Willem Buiter
paikka: Porthania, sali III

8. Significance of Euro in the International Monetary System

aika: Ti 9.3.1999 klo 10–12
luennoitsija: prof. Anne Siebert
paikka: Yliopiston päärakennus, sali 13

YHTEISKUNTATIETEELLINEN TIETOARKISTO

Suomessa aloittaa toimintansa vuoden 1999 alussa yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto FSD (*Finnish Social Science Data Archive*). Se säilyttää tutkimusaineistoja, standardisoi aineistojen dokumentoinnin, ylläpitää aineistoluetteloa sekä välittää aineistoja tutkijoille. Arkiston tarvetta on perusteltu sillä, että tietoyhteiskunnan kehittyminen, yhteiskuntatieteellisen tutkimuksen ja opetuksen tehostaminen sekä kansainvälinen yhteistyö edellyttävät ajan tasalla olevaa tietoa suomalaisista tilasto-, rekisteri- ja kyselyaineistoista sekä aineistojen saatavuuden helpottamista.

Tietoarkisto pyrkii tarjoamaan kaikki peruspalvelunsa maksuttomina. Taloustieteilijöiden kannalta huolestuttavaa on se, että Tilastokeskuksen aineistojen sijoittaminen tietoarkistoon on toistaiseksi epävarmaa. Aineistojen kerääminen on kallista, joten olisi kansantaloudellisesti tarkoituksenmukaista, että valmiit aineistot saa-

taisiin mahdollisimman laajaan ja tehokkaaseen käyttöön.

Vastaavia yhteiskunnallisia tietoarkistoja on toiminut useissa Länsi-Euroopan maissa jo vuosikymmenien ajan. Toimintaa rahoittava opetusministeriö teki tietoarkiston perustamispäätöksen Suomen Akatemian kulttuurin ja yhteiskunnan tutkimuksen toimikunnan aloitteesta. Suomen arkisto perustetaan Tampereen yliopiston yhteyteen, ja sen palveluksessa tulee olemaan 10 henkilöä. Vuosibudjetti on 3 milj. mk. Arkiston postiosoitteena tulee olemaan Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto, PL 607, 33101 Tampere. Vuoden 1998 loppuun saakka tietoa löytyy internet-osoitteesta www.uta.fi/fsd ja vuoden 1999 alusta alkaen osoitteesta www.fsd.uta.fi. Lisätietoja myös: Sami.Borg@uta.fi sekä mjantti@abo.fi (Markus Jäntti).

TUTKIMUSLAITOSTEN VÄLISTÄ YHTEISTYÖTÄ ALUEELLISISSA ENNUSTEISSA

Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos (ETLA), Pal-kansaajien tutkimuslaitos (PT) ja Pellervon ta-loudellinen tutkimuslaitos (PTT) ovat käynnistä-neet alueellisten talousennusteiden kokeilun, jon-ka on määrä valmistua maaliskuun 1999 loppuun mennessä. Yhteistyötä koordinoi Olavi *Rantala* ETLAsta. Yhteistyössä kartoitetaan alueellisten talousennusteiden sisältöä ja metodeja sekä niiden laatimiseen liittyviä mahdollisuuksia ja on-gelmia. Tavoitteena on myös kehittää ennuste-menetelmiä ja tuottaa alueellinen koe-ennuste, jossa arvioidaan mm. tuotannon, työvoiman ky-synnän ja tarjonnan sekä muuttoliikkeen kehitys-tä maakunnittain vuosina 1998–2002.

Koe-ennusteen perusteella täsmennetään, onko tulevaisuudessa mahdollista tuottaa alueellisia ennusteita säännöllisin aikavälein. Ennusteiden sisältö riippuisi käytettävissä ole-vasta tilastomateriaalista. Suomen nykyisiä aluetason taloudellisia tilastoaineistoja ei vielä pidetä riittävän hyvinä. Alueelliset kansantalou-den tilinpidon aineistot ovat kuitenkin moni-puolistumassa. Vuonna 1999 Tilastokeskus al-kaa tuottaa myös alueellisia panos-tuotostaulu-ja. Tilastokeskus on parhaillaan kehittämässä yritysten arvonlisäveroaineiston pohjalta tilas-toa, josta saadaan maakuntatasollakin nopeasti tietoa eri toimialojen tuotannon kehityksestä.

Alueittaisen suhdanne-ennustamisen mene-telmät voivat periaatteessa olla samanlaisia kuin

myös makrotason suhdanne-ennusteissa, joissa käytetään kansainvälisen talouden ja kansanta-louden ekonometrisia kokonaismalleja. Toimi-alojen tuotannon ennustamiseen käytetään puolestaan panos-tuotostalleja. Molempia malli-tyyppejä voidaan periaatteessa soveltaa myös aluetasolla.

Jos kansantalouden tilinpito ja panos-tuotos-taulut ovat tulevaisuudessa saatavilla samaan tapaan alueittain kuin niistä nyt on valtakun-nallista tietoa, maakunnittaisen talouskehityk-sen ennustemenetelmiä voidaan kehittää samoin periaattein kuin niitä on kehitetty makrotasolla. Nykytilanteessa ekonometriset ennustemenetelmät rajoittuvat ratkaisuihin, joissa toimialan tuotantoa eri alueilla ennustetaan pääosin ky-seisen toimialan tuotannon valtakunnallisen ennusteen perusteella. Useimmissa tapauksissa toimialan lähtötilanteessa on kuitenkin suuria alueittaisia eroja esimerkiksi yritysten paikka-kuntakohtaisten kapasiteettilaajennusten takia. Alue-ennustemenetelmän tehtävänä on ottaa huomioon myös alueen tuotannon lähtötilanteen poikkeamat verrattuna toimialan valtakunnal-liseen kasvuun sekä se, kuinka tällaiset poik-keamat ovat tilastollisesti yleensä vaikuttaneet toimialan myöhempään kehitykseen alueella. Eri alueiden toimialakohtaiset työvoiman ky-syntäennusteet voidaan perustaa toimialojen maakunnittaisiin tuotannon kasvuennusteisiin.

SANOMA OSAKEYHTIÖ KOULUTTAA TALOUSTOIMITTAJIA

Sanoma Osakeyhtiöllä on menossa puolentois-ta vuoden pituinen taloustoimittajien jatkokou-lutusohjelma, jota johtaa Kristiina *Ritvos*. Ta-loustoimittajien kysyntä on kasvanut etenkin

Taloussanomien perustamisen myötä. Oppilai-ta valittiin syksyllä 1997 yhteensä parikymmen-tä sekä yhtiön lehdistä että myös avoimella haulla yhtiön ulkopuolelta. Huhtikuuhun 1999

kestävä ohjelma on hyväksytty ensimmäiseksi akateemiseksi oppisopimuskoulutukseksi Helsingissä.

Koulutus sisältää yritystaloutta, kansantaloutta, rahoitusta ja kansainvälistä taloutta. Se toteutetaan yhteistyössä Helsingin Kauppakorkeakoulun Johtamiskoulutuksen kanssa. Opetuksessa on pyritty käytännönläheisyyteen. Kansantaloutta on opiskeltu mm. valtiovarainministeriön Kessu-mallin avulla. Yritystaloutta on harjoiteltu esimerkiksi analysoimalla valtion energiayhtiöiden yhdistymistä ja vertailemalla metsäyhtiöitä. Ohjelmaan sisältyy lisäksi opetuspaketteja Taloudelliselta tiedotustoimistolta,

Meritalta, Tilastokeskukselta sekä Kotimaisten kielten tutkimuskeskukselta. Journalismia opetetaan lähinnä Sanoma Osakeyhtiön omin voimin, mutta lisäopetusta saadaan myös Financial Timesista sekä Tutkivien journalistien yhdistykseltä.

Koulutus on periodimuotoista eli luokkaopetusjaksot ja työharjoittelu vuorottelevat. Ohjelmaan sisältyy myös kaksi viikon pituista opiskelujaksoa ulkomailla: toinen Frankfurtissa, toinen Brysselissä sekä Lontoossa. Taloustoimittajan arkipäivää harjoitellaan yhtiön omissa lehdissä: Helsingin Sanomissa, Taloussanomissa ja Iltä-Sanomissa.

EKONOMISTEILLE HYÖDYLLISIÄ INTERNET-SIVUJA

Internetissä ekonomistien oma nurkanvaltaus on NetEc, joka tarjoaa verkkopalveluja vapaaehtoisvoimin. NetEc ryhmän jäsenet ovat kotoisin Saksasta, Tunisiasta, Hollannista, Venäjältä ja Yhdysvalloista ja Suomesta. Suomalaisten panos NetEcissä on ollut merkittävä.

NetEc koostuu useista osista: BibEc (Information on printed working papers), WoPEc (Data about electronic working papers), CodEc (Code for Economics and Econometrics), WebEc (World Wide Web resources in Economics), HoPEc (Home Page Papers in Economics) sekä JokEc (Jokes about economists and economics).

Asiaa

WebEc'in (<http://www.helsinki.fi/WebEc/>) historia juontaa 1990-luvun alkuun, jolloin Lauri Saarisen virisi lisensiaattityön sivutuotteena kiinnostus linkkilistaharrastukseen. Hänen listansa julkaistiin www:ssä ensi kerran keväällä 1994 nimellä »Economics WWW Page at Helsinki». Pari vuotta myöhemmin (1995) Saarinen liittyi

NetEc-ryhmään, ja samalla listan nimi muuttui WebEc'iksi. Nykyisin WebEcissä on noin 50 000 hakua kuukausittain. (Vuonna 1997 WebEciä käytettiin yli 50 000 koneelta.) Se sisältää n. 1500 JEL:in mukaan luokiteltua linkkiä. Järjestelmää päivitetään neljä kertaa vuodessa (ks. WebEcin osoitteesta [.../newsweb.html](http://www.newsweb.html)). Esimerkiksi konferenssitietoja ja työpaikkailmoituksia löytyy osoitteesta <http://www.inomics.com>. Toinen WebEcin tapainen lista NetEcissä on »Resources for Economists on the Internet», jota ylläpitää William L. Goffe (<http://netec.mcc.ac.uk/EconFAQ/EconFAQ.html>)

Internet pelastanee vihdoinkin tutkijat myös siltä tutulta ongelmalta, että kirjastosta on aina kadonnut juuri se journalin numero, jota olisi kipeimmin kaivannut. Kannattaa katsoa Lauri Saarisen aloitteesta syntynyt, Veli-Matti Törmälehdön kokoama »List of Economic Journals» (<http://www.helsinki.fi/WebEc/journals.html>). Sitä on ylläpitänyt Pekka Lauri, mutta nykyisin listaa hoitaa Lauri Saarinen. North-Holland/Elsevier on aloittanut 13 kansainvälisen talousjournalin

artikkeleiden julkaisemisen kokonaisuudessaan Internetissä. Abstraktit ovat saatavissa vielä useammasta lehdestä. Abstraktit pysyvät maksuttomina, mutta kokonaiset artikkelit tulevat vuodenvaihteessa maksullisiksi.

Lisätietoja ks. <http://locate/econbase://www.elsevier.nl>.

Huumoria

JokEc on Pasi *Kuoppamäen* aloittama ja ylläpitämä ekonomistihuumorin linnake (löytyy kahdesta eri osoitteesta: <http://www.etla.fi/pkm/JokEc/> sekä <http://netec.mcc.ac.uk/JokEc.html>). Tutustuttuaan www-sivuihin 1994 hän päätti kerätä kuivina pidetyistä ekomisteista alan huumoria kaikkien saataville. Kokoelma tuli NetEc-ryhmän osaksi vuonna 1997. Osa vitseistä on myös käännetty eri kielille.

Kuoppamäen vitsisivu on saanut runsaasti huomiota sekä kotimaisissa että kansainvälisissä lehdissä (mm. Business Week 8.5.1995, Fortune kesällä 1995, New York Times 18.12.1995 ja 15.9.1997, San Francisco Chronicle 8.11.

1995 sekä tietysti Playboy tammikuussa 1996!). Lisäksi sivu on ollut sillä TV:ssä (mm. A-plus sekä Financial Times TV).

Keskustelua

Ekonomistien kotimainen keskustelulista (<http://www.helsinki.fi/~lsaarine/econ-fin/>) on tällä hetkellä hiljainen. Silloin tällöin listalle tulee ilmoituksia tapahtumista ja jokunen kysymys. Vaikkei keskustelua ole paljon, voidaan listaa pitää hyvänä ilmoituskanavana, joka tavoittaa n. 200 suomalaista ekonomistia tai muuten taloustieteestä kiinnostunutta. Suomalaista talousväittelyä käydään aktiivisesti useissa usenet news-ryhmissä (mm. sfnet.keskustelu.talous sekä sfnet.keskustelu.politiikka ja sfnet.keskustelu.eu).

Asiantuntijoiden mukaan yksi netin ehdottomia helmiä on Paul *Krugmanin* sivu, jonne hän laittaa lehtikirjoituksensa (<http://web.mit.edu/krugman/www/>). Toinen trenditietoisien ekonomistin »must» on Nouriel *Roubinin* talouskriisisivu (<http://www.stern.nyu.edu/~nroubin/asia/asiashomepage.html>).

NIMITYKSIÄ JA KUULUMISIA

Paavo Okko on nimitetty professoriksi Turun kauppakorkeakouluun. Jyväskylän yliopistoon on nimitetty elokuun alussa professoriksi *Jaakko Pehkonen* ja lehtoriksi *Kari Heimonen*.

KT *Juha Honkatukia* siirtyi PT:stä ETLAan ympäristötutkimuksen projektipäälliköksi 1.10.1998.

VATtiin on nimitetty syksyn mittaan kolme uutta tutkijaa. KTL *Seppo Kari* on tullut VM:n vero-osastolta ja VTL *Roope Uusitalo* yliopistolta. Ph.D. *Pia Koskenoja* on väitellyt USA:ssa University of California, Irvine'ssa aiheenaan työmatkaliikenteen keston epävarmuuden vai-

kutus työmatkakäyttäytymiseen. Valmistuttuaan hän toimi ennen VATtiin tuloa kaksi vuotta tutkimustehtävissä USA:ssa (National Institute for Statistical Sciences ja Institute of Statistics and Decision Sciences, Duke University).

Pellervon taloudellisen tutkimuslaitoksen toiminta on kesäkuusta 1998 lähtien organisoitu kolmeen tutkimusryhmään. Kansantalouden tutkimusta johtaa tutkimusjohtaja KTT *Raija Volk* (virkaavapaalla 31.1.1999 saakka valtioneuvosten asettamana maaseutupolitiikan selvityshenkilönä). Maa- ja elintarviketalouden tutkimusta johtaa kesäkuun alussa PTT:ssä aloit-

tanut tutkimusjohtaja Ph.D. *Panu Kallio*. Metsätalouden tutkimuksesta vastaa tutkimuspäälliköksi nimitetty MML *Ritva Toivonen*. Ekonomisteiksi on nimitetty PTT:ssä jo aiemmin työskennelleet KTT *Aki Kangasharju* ja VTL *Max Arhippainen* sekä maatalousekonomistiksi MML *Perttu Pyykkönen*. Kansantalouden ryhmässä on uutena tutkijana VTM *Antti Moisio* ja maa- ja elintarviketalouden ryhmässä MMM *Mikko Mäkimattila*. Tutkija *Anne af Ursin* siirtyi joulukuussa 1998 PTT:stä valtiovarainministeriöön.

Valtiovarainministeriön budjettipäällikkönä aloitti elokuun alussa *Timo Viherkenttä* ja budjettisihteerinä *Sirpa Tulla*, joka aikaisemmin työskenteli ympäristöministeriössä. Helsingin yliopistosta valmistuneiden *Jussi Huopaniemen* ja *Marko Synkkäsen* virkasuhteet VM:n kansantalousosastolla on vakinaistettu. *Ilkka Mytty* on palannut VM:n kansantalousosastolle Suomen pysyvältä OECD-edustustosta. Hänen tilalleen sinne siirtyi VM:n kansantalousosastolta *Martti Kuusisto*. *Vesa Makkonen* (VM:n EMU-projektista) työskentelee OECD:n sihteeristössä ainakin helmikuun loppuun saakka.

Suomalaiset naiset ovat menestyneet hyvin kansainvälisillä työmarkkinoilla. EKP:ssa on kaksi vahvaa suomalaisnaista: *Sirkka Hämäläinen* johtokunnassa ja *Sinikka Salo* johtavana ekonomistina (primary economist) EKP:n kansantalouden pääosastolla (Directory General Economics). EU:n komissiossa työskentelee principal administratorina DG II:ssa (Talous- ja rahoitusasiat) *Aino Salomäki* julkisen sektorin rakennekysymyksiä arvioivassa yksikössä. DG II:ssa on myös toimistopäällikkönä *Kristiina Raade*. VTL *Katri Kosonen* on nimitetty johtavaksi hallintovirkamieheksi (principal admi-

nistrator) 16.5.1998 lähtien ympäristön sosiaalisten ja taloudellisten aspektien tutkimusta hallinnoivaan yksikköön DG XII:ssa (Tiede, tutkimus ja kehitystyö). VTM, MA/IR *Camilla Wílander* on nimitetty hallintovirkamieheksi (administrator) 1.7.1998 lähtien kansainvälisten järjestöjen ja politiikkasektoreiden integroinnin yksikköön DG I B:een (Ulkosuhteet). KTM *Outi Slotboom* on nimitetty jäseneksi komissari Erkki Liikasen kabinettiin 16.10.1998 lähtien vastuualueenaan mm. EMU, verotus ja EU:n tilintarkastustuomioistuimen asiat.

Liikasen kabinetissa aiemmin työskennellyt (VM:n kansantalousosastolta virkavapaalla oleva) *Heikki Oksanen* on siirtynyt marraskuun alusta neuvonantajaksi komission talous- ja rahoituskysymysten pääosastolle. KTT *Matti Vainio* on nimitetty johtavaksi hallintovirkamieheksi (principal administrator) 1.11.1998 lähtien ympäristötalouden yksikköön DG XI:een (Ympäristö, ydinturvallisuus ja pelastuspalvelu).

SITRAssa *Kari Tolvanen* on nimitetty johtajaksi vastuualueenaan tutkimus-, koulutus- ja innovatiivinen toiminta.

Veronmaksajien Keskusliiton toinen ekonomisti *Sirkka Laakkonen* on nykyisin nimeltään *Sirkka Autio*.

KTT *Aki Kangasharjulle* myönnettiin elokuussa Wienissä Euroopan aluetieteellisen yhdistyksen Epainos-palkinto. Palkinto jaetaan vuosittain parhaasta alle 33-vuotiaan tekemästä aluetalouden tutkimuksesta. Kangasharjun palkittu tutkimus on osa hänen kesällä 1998 Jyväskylän yliopistossa hyväksytyä väitöskirjaansa. Kangasharju työskentelee ekonomistina Pelleron taloudessa tutkimuslaitoksessa PTT:ssä.

ONNITTELUT VIISIKYMPPISELLE EKONOMISTEILLE

Suomessa kukaan ei ole voinut välttyä törmäämästä outoon luonnonilmiöön »suuret ikäluokat». Sen edustajat ovat opettajina, ohjaajina, kollegoina, esimiehinä tai muuten vain nuorempien kiusana kaikkialla. Tänä vuonna on juhlinut viisikymmenvuotispäiviään harvinaisen suuri joukko ekonomisteja. Vuonna 1948 syntyneet ovatkin Suomessa nyt suurin elossa ole-

va ikäluokka. (Vuonna 1947 suomalaisia syntyi vielä enemmän, mutta he ovat jääneet ajan myötä toiseksi.) Miten suomalaiseen talouskehitykseen ja erityisesti talouspoliittiseen keskusteluun vaikuttaneekaan se, että puolet maan ekonomistikunnasta on parhaassa viidenkymmen villityksessä?

KEVYESTI

*Väinö Väittelijän kutsumus**

KAK: Olet juuri saanut väitöskirjasi valmiiksi ja päässyt onnellisesti maaliin. Miltäs nyt tuntuu?

VV: Hyvältä tietenkin. Tästä minä olen haaveillut lapsesta asti. Jo pienenä poikana kävin Taloustiedettä Taaperoilta -kerhossa. Nyt omat poikani Mikro ja Makro pelaavat samassa nappulaliigassa.

KAK: Voisitko luonnehtia tätä viimeisintä osakilpailua tarkemmin.

VV: Puolimatassa voimat meinasivat ehtyä, mutta yleisön kannustus antoi sisua ja päätin olla luovuttamatta. Muutama nuorempi kiilasi ylämässä ohi, mutta en antanut sen masentaa. Ajoittainen moottorin ylikuumeneminen oli paha pulma. Viimeisellä rastilla hukkaantui vielä paljon aikaa kartanlukuvirheen vuoksi, mutta lopulta se ratkaiseva maali syntyi aikalaisella.

KAK: Onko yhteistyö sponsoreiden kanssa sujunut hyvin? Nykyäänhän kaikki pelaajat sanovat olevansa nälkäisiä.

VV: Rahaa on tullut kohtuullisesti, mutta tietysti voitelussa olisi aina parantamisen varaa; välillä lipsuu oikein pahasti. Alan viihdearvo on kovin vaatimaton, joten mainostulot jäävät vähäisiksi. Läheskään kaikki eivät pääse rikastumaan voittopalkkioilla.

KAK: Oletko nyt ajatellut siirtyä ammattilaiseksi?

VV: Neuvotteluja on käyty niin kotimaisten kuin ulkomaistenkin tallien kanssa. Suomen puolesta puhuu se, että kotikuntani on vuokrannut minulle saavutukseni johdosta omakotitalontontin.

KAK: Taloustiede ei ole ihan vaaraton harastus. Kuinka terveys kestää rankan treenaamisen?

VV: Toistuvat hermoromahdukset ja lievemmät burn outit ovat riesana. Erityinen riski ovat jatkuvat iskut päähän, eikä vakaviltakaan loukaantumisilta ole välttytty.

KAK: Julkisuudessa on myös vihjattu, että taloustieteilijöistä tulisi vanhemmiten kärttyisiä. Voisiko syynä olla esimerkiksi vuosikymmenien ankara derivoiminen?

VV: Ei, ei, ei! Tuollaiset väitteet ovat muiden alojen harjoittamaa pahansuopaista media-peliä!

* Mahdolliset mielle yhtymät elävään elämään ovat lukijan mielikuvituksen tuotosta.

KAK: Oletko ollut tyytyväinen valmennusohjelmaan ja harjoittelumahdollisuuksiin?

VV: Valmentajan vaihtuminen pari kertaa sekoitti pahasti, mutta etenkin ulkomaiset harjoitusjaksot ovat olleet hyödyllisiä. Korkeanpaikan leirit ja nykyaikainen derivointitunneli toivat tehokkuutta harjoitteluun.

KAK: Minkälaiseksi näet alan tulevaisuuden ja suomalaisten menestymismahdollisuudet lajissa?

VV: Junioritoimintaan on viime vuosina panostettu. Erityisesti KAVA-valmennusohjelma on tuottanut tuloksia ja meillä on monia lupavia alan harrastajia kasvamassa. Heittolajeista suomalaisilla ekonomisteilla on luontaista lah-

jakkua herjanheittoon. Tekniikkaa hiotaan jo opiskeluaikana ja taiteellinen vaikutelma kehittyy myöhemmin kilpailukokemuksen kasvaessa.

KAK: Entä ovatko taloustieteessä olleet ongelmana sopupelit?

VV: Kyllä niin voi sanoa, sillä yliopistojoukkueiden on nähty vehkeilevän entistä useammin päätöksentekijöiden kanssa. Myös tutkimuslaitosten vuosittainen vedonlyönti talouskehityksestä on saanut vakavia sopupelin oireita, sillä ennusteiden on havaittu muistuttavan huolestuttavassa määrin toisiaan.

KAK: Kiitos haastattelusta ja onnitelut väitöskirjasta.